

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1327/2568

บริษัท ด.โจทก์ บริษัท ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 227, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 195, ป.วิ.อ. มาตรา 213, ป.วิ.อ. มาตรา 225, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองให้ลงโทษตาม ป.อ. มาตรา 227 อันเป็นความผิดในลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ลงโทษแก่ผู้ที่จะเว้นไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการแห่งวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อคุ้มครองมิให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายบุคคลอื่นหรือประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่กฎหมายคุ้มครอง โจทก์หรือบุคคลใดจะเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีในความผิดฐานดังกล่าวได้ ต้องปรากฏข้อเท็จจริงโดยชัดแจ้งว่าเป็นผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดนั้น หมายความว่า เป็นผู้ได้รับความเสียหายเป็นพิเศษอันเป็นอันตรายจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งวิชาชีพนั้น ที่กฎหมายคุ้มครอง ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานนี้ ต้องเป็นผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงจากอันตรายอันเป็นอันตรายที่อาจเกิดแก่ชีวิตและร่างกาย เนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำตามวิชาชีพการออกแบบก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างในคดีเท่านั้น ผู้เสียหายจึงต้องเป็นบุคคลธรรมดา โจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคลไม่อาจได้รับอันตรายดังกล่าวจากการกระทำความผิดได้ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในฐานความผิดนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 2 (4) โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้คู่ความไม่ฎีกาศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 และกรณีเป็นเหตุอยู่ในส่วนลักษณะคดี ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยที่ 3 และที่ 4 ด้วย แม้คดียุติแล้วโดยไม่ได้อุทธรณ์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 213 และ 225

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227, 83 ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยานโจทก์และเมื่อสืบพยานโจทก์ไปบ้างแล้ว จำเลยที่ 3 และที่ 4 ขอลงคำให้การเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ประกอบมาตรา 83 ลงโทษจำเลยที่ 1 ปรับ 100,000 บาท จำเลยที่ 2 จำคุก 2 ปี จำเลยที่ 3 และที่ 4 จำคุกคนละ 1 ปี และปรับคนละ 60,000 บาท จำเลยที่ 3 ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 6 เดือน และปรับ 30,000 บาท จำเลยที่ 4 ให้การรับสารภาพเมื่อสืบพยานโจทก์ไปแล้วบางส่วน เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสาม คงจำคุก 8 เดือน และปรับ 40,000 บาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 จำเลยที่ 3 และที่ 4 ให้รอการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนดคนละ 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 จำเลยที่ 1 และที่ 2 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษา

ศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสี่ขอให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 อันเป็นความผิดในลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิด ภัยอันตรายต่อประชาชน เป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ลงโทษแก่ผู้ที่ละเว้น ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการแห่งวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อคุ้มครองมิให้เกิดภัยอันตรายแก่ชีวิตและ ร่างกายบุคคลอื่นหรือประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง โจทก์หรือบุคคลใดจะเป็น ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีในความผิดฐานดังกล่าวได้ ต้องปรากฏข้อเท็จจริงโดยชัดแจ้งว่าเป็นผู้ที่ ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดนั้น ซึ่งหมายความว่าผู้ที่ได้รับ ความเสียหายเป็นพิเศษอันเป็นอันตรายจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์แห่งวิชาชีพนั้น ๆ ที่ กฎหมายมุ่งคุ้มครอง โจทก์บรรยายฟ้องสรุปได้ว่า โจทก์เป็นบริษัทจำกัดตกลงว่าจ้างให้จำเลยที่ 1 ซึ่งมีจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจเป็นผู้ออกแบบก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่ของโจทก์ จำเลยที่ 1 ทราบดีว่า จำเลยที่ 3 ไม่เคยออกแบบและไม่เคยคำนวณแบบก่อสร้างอาคารสำนักงาน ในโครงการขนาดใหญ่ ทั้งไม่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการออกแบบและคำนวณ แบบอาคารสำนักงานขนาดใหญ่มาก่อน ส่วนจำเลยที่ 4 เป็นเพียงวิศวกรระดับภาคีวิศวกร ไม่มีสิทธิ ตามกฎหมายที่จะออกแบบอาคารหอประชุมและศูนย์กีฬาในร่ม ตามข้อบังคับสภาวิศวกร แต่จำเลยที่ 1 กลับมอบหมายให้จำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 4 เป็นผู้ออกแบบงานวิศวกรรมโยธาตาม สัญญาว่าจ้างที่ทำกับโจทก์ ต่อมาบริษัท ส. ซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างได้ก่อสร้างตามแบบก่อสร้างที่ จำเลยที่ 1 ส่งมอบให้แก่โจทก์ แต่วิศวกรของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างพบว่าแบบก่อสร้างมี ความผิดพลาดทั้งแบบและรายการคำนวณ ไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่ วิศวกรสมาคมกำหนด และไม่ปฏิบัติตามหลักวิชาการ อีกทั้งไม่เป็นไปตามวิธีการที่วิศวกร พึงกระทำในการออกแบบและคำนวณแบบ อาคารที่ก่อสร้างไม่มีความมั่นคงแข็งแรงและไม่มี ความปลอดภัยเพียงพอตามหลักวิศวกรรมโครงสร้าง จนต้องหยุดงานก่อสร้าง รื้อถอนอาคาร ที่ได้ ก่อสร้างไปแล้ว และปรับปรุงแก้ไขแบบโครงสร้างอาคารใหม่ เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย คิดเป็นเงิน 31,000,179.16 บาท ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นผู้เสียหายในความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 227 ต้องเป็นผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงจากภัยอันตรายอัน เป็นอันตรายที่อาจเกิดแก่ชีวิตและร่างกาย เนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอัน พึงกระทำตามวิชาชีพการออกแบบก่อสร้างอาคารสิ่งปลูกสร้างในคดีนี้เท่านั้น ผู้เสียหายจึงต้องเป็น บุคคลธรรมดา โจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคลไม่อาจได้รับอันตรายดังกล่าวจากการกระทำความผิดได้ จึง มิใช่ผู้เสียหายในฐานะความผิดนี้ ความเสียหายของโจทก์จากการก่อสร้างตามแบบก่อสร้างที่ ออกแบบโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการอันพึงกระทำตามวิชาชีพของจำเลยทั้งสี่ จน เป็นเหตุให้อาคารที่ก่อสร้างไม่มีความมั่นคงแข็งแรงทั้งไม่มีความปลอดภัยเพียงพอ ต้องรื้อถอน ออกตามฟ้องเป็นเพียงความเสียหายตามสัญญาที่ต้องเรียกร้องกันในคดีส่วนแบ่งเท่านั้น ไม่ทำให้ โจทก์มีฐานะเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) โจทก์จึงไม่ มีอำนาจฟ้อง ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้คู่ความไม่ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 จึงไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ และกรณีเป็นเหตุอยู่ในส่วน ลักษณะคดี ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาไปถึงจำเลยที่ 3 และที่ 4 ด้วย แม้คดียุติไปแล้วโดยมิได้ อุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 213 และ 225 ที่ศาลอุทธรณ์ พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 และที่ 2 มานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล พิพากษาแก่

เห็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ด้วย นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

องค์คณะ

โชคชัย รุจินินนาท · พรเทพ ศิริมหาพิทักษ์ · กาญจนา ฤทธิพิศ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1327/2568>